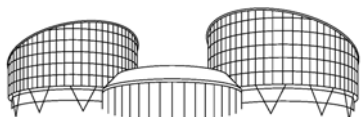


- © [Institutul European din România](#) - Această traducere nu obligă Curtea.
© European Institute of Romania - This translation does not bind the Court.
© Institut européen de Roumanie - Cette traduction ne lie pas la Cour.



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

Fișă tematică – Locații secrete de detenție

martie 2019

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Locații secrete de detenție

Prima cauză care a avut ca obiect așa-numita „predare”, soluționată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului

El-Masri împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”

13 decembrie 2012 (Marea Cameră)

Cauza privea plângerile unui resortisant german de origine libaneză, conform căruia fusese victima unei operațiuni secrete de „predare”, în cursul căreia a fost arestat, ținut în izolare, interogat și supus unor rele tratamente într-un hotel din Skopje, timp de 23 de zile, fiind transferat ulterior agenților CIA (Agenția Centrală de Informații), care l-au dus într-un centru secret de detenție din Afganistan, unde a fost supus altor rele tratamente timp de peste patru luni.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că relatarea reclamantului a fost stabilită dincolo de orice îndoială rezonabilă și a hotărât că „Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei” fusese responsabilă pentru torturarea și relele tratamente aplicate reclamantului, atât în această țară, cât și ulterior transferării acestuia autorităților Statelor Unite, în contextul unei „predări” extrajudiciare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea torturii și tratamentelor inumane sau degradante) din Convenția europeană a drepturilor omului, din cauza tratamentelor inumane și degradante la care a fost supus reclamantul în timp ce a fost privat de libertate într-un hotel din Skopje, ca urmare a tratamentului care i-a fost aplicat acestuia pe aeroportul din Skopje, care a constituit tortură, și din cauza transferării sale în custodia autorităților Statelor Unite, fiind astfel expus riscului de a i se aplica alte tratamente contrare art. 3. Curtea a constatat, de asemenea, **încălcarea art. 3**, din cauza faptului că „Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei” nu a realizat o anchetă eficientă cu privire la acuzațiile de rele tratamente ale reclamantului.

Curtea a hotărât, în continuare, că **a fost încălcat art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță) din Convenție, ca urmare a faptului că reclamantul a fost deținut în hotelul din Skopje timp de 23 de zile și, ulterior, a fost ținut în captivitate în Afganistan, precum și din cauza faptului că nu a fost desfășurată o anchetă eficientă cu privire la acuzațiile acestuia de detenție arbitrară.

În cele din urmă, Curtea a constatat **încălcarea art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și **art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție.

Hotărâri recente ale Curții

Al Nashiri împotriva Poloniei și Husayn (Abu Zubaydah) împotriva Poloniei

24 iulie 2014

Aceste două cauze priveau acuzațiile de tortură, rele tratamente și detenție secretă a doi bărbați suspectați de acte de terorism. Ambii reclamânți au susținut că au fost ținuți în „locația neagră” a CIA din Polonia. Aceștia au susținut în special că Polonia a permis CIA, cu bună știință și în mod deliberat, să îi țină în detenție secretă în

centrul din Stare Kiejkuty, timp de șase și, respectiv, nouă luni, fără niciun temei legal sau control judecătoresc, și fără să li se permită să ia legătura cu familiile lor. Aceștia s-au plâns că Polonia a îngăduit, cu bună știință și în mod deliberat, transferul lor de pe teritoriul polonez, în ciuda riscului real de a fi supuși altor rele tratamente și unei detenții incommunicado (în izolare), permițând transferarea lor într-o jurisdicție în care nu vor beneficia de dreptul la un proces echitabil. În cele din urmă, aceștia s-au plâns că Polonia nu a realizat o anchetă eficientă cu privire la circumstanțele legate de relele tratamente aplicate, detenția și transferul acestora de pe teritoriul polonez.

Ținând seama de probele de care dispune, Curtea a ajuns la concluzia că acuzațiile reclamanților, conform cărora au fost deținuți în Polonia, erau suficient de convingătoare. Curtea a constatat că Polonia cooperase la pregătirea și executarea operațiunilor CIA de predare, detenție secretă și interogare, desfășurate pe teritoriul acesteia, și că aceasta ar fi trebuit să știe că, permițând lipsirea de libertate a reclamanților de către CIA, pe teritoriul acesteia, îi expunea unui risc serios de a fi supuși unor tratamente contrare Convenției.

În ambele cauze, Curtea a hotărât că Polonia **nu și-a îndeplinit obligația** care îi revenea în temeiul **art. 38** (obligația de a pune la dispoziție toate facilitățile necesare pentru desfășurarea eficientă a unei anchete) din Convenție. În continuare, aceasta a hotărât, în ambele cauze, **încălcarea art. 3** (interzicerea torturii și tratamentelor inumane sau degradante) din Convenție - atât pe fond, cât și sub aspect procedural - **încălcarea art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță), **încălcarea art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie), **încălcarea art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) și **încălcarea art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. În ceea ce îl privește pe primul reclamant, Curtea a hotărât, în cele din urmă, că **au fost încălcate art. 2** (dreptul la viață) și **art. 3, coroborate cu art. 1** (abolirea pedepsei cu moartea) **din Protocolul nr. 6** la Convenție.

Nasr și Ghali împotriva Italiei

23 februarie 2016

Această cauză a avut ca obiect „predarea extraordinară” - răpirea de către agenți ai CIA, cu cooperarea unor resortisanți italieni - a imamului egiptean Abu Omar și transferul acestuia în Egipt, urmat de detenția secretă a acestuia în locația respectivă, timp de mai multe luni. Reclamantul s-a plâns în special de răpirea acestuia, cu participarea autorităților italiene, de relele tratamente la care a fost supus în timpul transferului și detenției sale, de impunitatea de care se bucură persoanele responsabile, din motive legate de secretul de stat, și de neexecutarea pedepselor pronunțate împotriva cetățenilor Statelor Unite care au fost condamnați, din cauza refuzului autorităților italiene de a solicita extrădarea acestora. În cele din urmă, acesta și soția lui - a doua reclamantă - s-au plâns de încălcarea dreptului lor la respectarea vieții private și de familie, având în vedere că răpirea și detenția primului reclamant au avut ca rezultat despărțirea forțată a acestora timp de peste cinci ani.

Curtea a hotărât, în ceea ce îl privește pe *primul reclamant*, că **au fost încălcate art. 3** (interzicerea torturii și tratamentelor inumane sau degradante), **art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță), **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și **art. 13** (dreptul la un recurs efectiv), **coroborat cu art. 3, 5 și 8** din Convenție. În ceea ce o privește pe *cea de-a doua reclamantă*, Curtea a hotărât că **au fost încălcate art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane sau degradante), **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și **art. 13** (dreptul la un recurs efectiv), **coroborat cu art. 3 și 8** din Convenție. În special, ținând seama de toate probele prezentate în această cauză, Curtea a constatat că fiind stabilit faptul că autoritățile italiene știau că primul reclamant a fost victima unei operațiuni de predare extraordinară, care a început cu răpirea lui în Italia și a continuat cu transferul acestuia în străinătate. În prezenta cauză, Curtea a hotărât că principiul legitim al „secretului de stat” a fost aplicat în mod evident de executivul italian pentru a se asigura că persoanele responsabile nu vor fi obligate să fie trase la răspundere pentru acțiunile lor. Ancheta și procesul nu au condus la pedepsirea persoanelor

responsabile, cărora li s-a asigurat așadar, în cele din urmă, impunitatea.

Abu Zubaydah împotriva Lituaniei

31 mai 2018

Această cauză privea afirmațiile reclamantului potrivit cărora Lituania a admis ca Agenția Centrală de Informații a Statelor Unite (CIA) să îl transporte pe teritoriul său, în baza programului secret de predare extraordinară, și a permis ca acesta să fie supus unor rele tratamente și unei detenții arbitrare într-o „locație neagră” de detenție a CIA. De asemenea, s-a plâns că Lituania nu a desfășurat o anchetă efectivă în ceea ce privește acuzațiile sale.

În această cauză, Curtea nu a avut acces la reclamant, întrucât acesta era încă ținut în detenție de autoritățile SUA, în condiții foarte restrictive, astfel încât aceasta a trebuit să stabilească faptele din diferite alte surse. În special, a obținut informații importante dintr-un raport al Comisiei Senatului SUA privind utilizarea torturii de către CIA, dat publicității în decembrie 2014. De asemenea, a ascultat mărturiile unor experți. Curtea a hotărât că, în cauza reclamantului, **au fost încălcate art. 3** (interzicerea torturii) din Convenție, din cauza faptului că Guvernul nu a desfășurat o anchetă efectivă privind acuzațiile sale și a complicității acestuia la acțiunile CIA care au condus la rele tratamente, precum și **art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță), **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) și **art. 13** (dreptul la un recurs efectiv), **coroborat cu art. 3**. Curtea a observat în special că Lituania a găzduit un centru de detenție secret al CIA în perioada februarie 2005 – martie 2006, că reclamantul fusese ținut în detenție în acel loc și că autoritățile interne cunoșteau faptul că acesta va fi supus de către CIA unor tratamente contrare Convenției. De asemenea, Lituania a permis mutarea acestuia într-un alt centru de detenție al CIA din Afganistan, expunându-l altor rele tratamente. Prin urmare, Curtea a hotărât că reclamantul se afla sub jurisdicția Lituaniei și că această țară era responsabilă pentru încălcarea drepturilor sale protejate de Convenție. În plus, Curtea a recomandat Lituaniei să efectueze cât mai curând posibil o anchetă completă în cauza reclamantului și, dacă este necesar, să pedepsească toate autoritățile responsabile. În cele din urmă, a hotărât că autoritățile din această țară trebuie să solicite Statelor Unite ale Americii să elimine sau să limiteze efectele încălcărilor drepturilor reclamantului.

Al Nashiri împotriva României

31 mai 2018

Reclamantul din această cauză risca să primească pedeapsa capitală în SUA pentru pretinsul rol jucat de acesta în atacuri teroriste. Cauza privea afirmațiile reclamantului potrivit cărora România a admis ca Agenția Centrală de Informații a Statelor Unite (CIA) să îl transporte pe teritoriul său, în baza programului secret de predare extraordinară, și a permis ca acesta să fie supus unor rele tratamente și unei detenții arbitrare într-o „locație neagră” de detenție a CIA. De asemenea, acesta s-a plâns că România nu a desfășurat o anchetă efectivă în ceea ce privește acuzațiile sale.

În această cauză, Curtea nu a avut acces la reclamant, întrucât acesta era încă ținut în detenție de autoritățile din SUA, în condiții foarte restrictive, astfel încât aceasta a trebuit să stabilească faptele din diferite alte surse. În special, a obținut informații importante dintr-un raport al Comisiei Senatului SUA privind utilizarea torturii de către CIA, dat publicității în decembrie 2014. De asemenea, a ascultat mărturiile unor experți. Curtea a hotărât că, în cauza reclamantului, au existat **încălări ale art. 3** (interzicerea torturii) din Convenție, din cauza faptului că Guvernul român nu a desfășurat o anchetă efectivă privind acuzațiile reclamantului și a complicității acestuia la acțiunile CIA care au condus la rele tratamente. Curtea a hotărât, de asemenea, că au fost **încălcate art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță), **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) și **art. 13** (dreptul la un recurs efectiv), **coroborat cu art. 3, art. 5 și art. 8**. În sfârșit, a hotărât că **au fost încălcate art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil într-un termen rezonabil) din Convenție și **art. 2** (dreptul la viață) și **art. 3** din Convenție, **coroborate cu art. 1** (abolirea pedepsei

cu moartea) **din Protocolul nr. 6** la Convenție, întrucât România a acordat asistență la transferarea reclamantului de pe teritoriul său, în pofida unui risc real ca acesta să facă obiectul unei denegări flagrante de dreptate și al pedepsei cu moartea. Curtea a observat în special că România a găzduit un centru de detenție secret al CIA, cu numele de cod „Centrul de detenție Black”, în perioada septembrie 2003 – noiembrie 2005, că reclamantul fusese ținut în detenție în acel loc pentru o perioadă de aproximativ 18 luni și că autoritățile interne cunoșteau faptul că acesta va fi supus de către CIA unor tratamente contrare Convenției. De asemenea, România a permis ca acesta să fie transferat într-un alt centru de detenție al CIA, care se afla fie în Afganistan (Centrul de detenție „Brown”), fie în Lituania (Centrul de detenție „Violet”), expunându-l astfel altor rele tratamente. Prin urmare, Curtea a constatat că reclamantul se afla sub jurisdicția României și că această țară era responsabilă pentru încălcarea drepturilor sale protejate de Convenție. În plus, Curtea a recomandat României să efectueze cât mai curând posibil o anchetă completă în cauza reclamantului și, dacă este necesar, să pedepsească toate autoritățile responsabile. În cele din urmă, Curtea a hotărât că autoritățile din această țară trebuie să solicite Statelor Unite ale Americii să dea asigurări că reclamantului nu i se va aplica pedeapsa cu moartea.

Cerere pendinte

al-Hawsawi împotriva Lituaniei (nr. 6383/17)

Cerere comunicată Guvernului lituanian la 30 ianuarie 2019

Această cauză privește afirmațiile reclamantului potrivit cărora Lituania a admis ca Agenția Centrală de Informații a Statelor Unite (CIA) să îl transporte pe teritoriul său, în baza programului secret de predare extraordinară, și a permis ca acesta să fie supus unor rele tratamente și unei detenții arbitrare într-o „locație neagră” de detenție a CIA.

Curtea a comunicat cererea Guvernului lituanian și a adresat părților întrebări în temeiul art. 1 (obligația de a respecta drepturile omului), art. 2 (dreptul la viață), art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 5 (dreptul la libertate și la siguranță), art. 6 (dreptul la un proces echitabil), art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și art. 13 (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție și în temeiul art. 1 (abolirea pedepsei cu moartea) din Protocolul nr. 6 la Convenție.

Contact presă:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08